

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (tionde avdelningen)

den 2 juli 2020*

[Text rättad genom beslut av den 3 september 2020]

”Begäran om förhandsavgörande – Artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler – Artikel 19.1 andra stycket FEU – Effektivt domstolsskydd inom de områden som omfattas av unionsrätten – Principen om domarnas oavhängighet – Artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Domstolens behörighet – Artikel 267 FEUF – Upptagande till prövning – Nationella bestämmelser om tilldelning av mål vid en domstol – Rättsmedel – Tolkning som är nödvändig för att den hänskjutande domstolen ska kunna avgöra målet – Uppenbart att talan ska avvisas”

I mål C-256/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien, Österrike) genom beslut av den 27 februari 2019, som inkom till domstolen den 26 mars 2019, i ett förfarande som anhängiggjorts av

S.A.D. Maler und Anstreicher OG,

ytterligare deltagare i rättegången:

Magistrat der Stadt Wien,

Bauarbeiter Urlaubs- und Abfertigungskasse,

meddelar

DOMSTOLEN (tionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden I. Jarukaitis (referent) samt domarna M. Ilešič och C. Lycourgos,

generaladvokat: M. Bobek,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

[I rättad lydelse enligt beslut av den 3 september 2020] efter det skriftliga förfarandet,

[I rättad lydelse enligt beslut av den 3 september 2020] med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Österrikes regering, genom J. Schmoll, M. Augustin och C. Drexel, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Sveriges regering, genom A. Falk och H. Shev, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom P. Van Nuffel och F. Erlbacher, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet enligt artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler genom ett särskilt uppsatt beslut som är motiverat,

följande

Beslut

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 19.1 andra stycket FEU, artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) och effektivitetsprincipen.
- 2 Begäran har framställts i ett förfarande som anhängiggjorts av S.A.D. Maler und Anstreicher OG (nedan kallat Maler), angående lagenligheten av ett beslut att ålägga Maler att betala obligatoriska lagstadgade avgifter.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 I artikel 83 i Bundes-Verfassungsgesetz (Österrikes federala författning) (nedan kallad B-VG) föreskrivs att det i en federal lag ska fastställas hur domstolarna ska organiseras och vilken behörighet de ska ha samt att var och en ska ha rätt att få sin talan prövad vid laga domstol.
- 4 I artikel 87 i B-VG föreskrivs följande:
 - ”1. Domarna ska vara oavhängiga när de utövar sin dömande verksamhet.
 2. En domare utövar sin dömande verksamhet när han eller hon fullgör de rättsliga uppgifter som åligger domaren enligt lag och enligt fördelningen av målen vid domstolen, med undantag för ärenden som rör domstolsväsendet och som enligt lag inte förbehålls avdelningar eller kommittéer.
 3. Målen ska fördelas i förväg mellan domarna vid domstolen för en period som ska fastställas i en federal lag. Varje mål som på så sätt tilldelas en domare kan endast fräntas denne genom ett beslut av den avdelning som enligt en federal lag ska finnas för detta ändamål och endast om domaren fått förhinder eller när omfattningen av de mål som domaren har att handlägga förhindrar honom eller henne att avgöra dem inom rimlig tid.”
- 5 Enligt artikel 135.2 i B-VG ska målen vid Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien, Österrike) fördelas enligt en förutbestämd ordning som ska fastställas i förväg för den period som fastställs i lag. Enligt 18 § Gesetz über das Verwaltungsgericht Wien (lagen om förvaltningsdomstolen i Wien) utgörs denna period av kalenderåret.
- 6 Enligt artikel 135.3 i B-VG kan ett mål som tilldelats en ledamot av Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien) enligt den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål endast fräntas vederbörande av det organ som är behörigt att fastställa den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål, och detta kan endast ske om ledamoten är ur stånd att fullgöra sina uppgifter eller om han eller hon på grund av sin arbetsbörda inte kan fullgöra sina uppgifter inom rimlig tid.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 7 Maler, ett måleriföretag, ålades genom två beslut av Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungskasse (kassan för semesterlön och avgångsvederlag för arbetstagare inom byggnadssektorn, Österrike) (nedan kallad BUAK) att betala lagstadgade obligatoriska avgifter enligt Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungsgesetz (lagen om semesterlön och avgångsvederlag för arbetstagare inom byggnadssektorn) (BGBl. 414/1972), i dess lydelse vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad BUAG).
- 8 Genom denna lag inrättades BUAK, ett offentlighetsorgan med uppgift att samla in medel för utbetalning av ersättningar enligt BUAG. Detta organ har till uppgift att administrera och betala ut semesterlön till arbetstagare inom byggnadssektorn.
- 9 Eftersom Maler inte betalade dessa avgifter utfärdade BUAK två exekutionstitlar mot bolaget. Bolaget begärde omprövning hos Magistrat der Stadt Wien (Wiens stadsförvaltning, Österrike), som genom beslut av den 19 juni 2018 fastställde dessa exekutionstitlar. Maler överklagade då detta beslut till Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien, Österrike). Maler gjorde vid den domstolen gällande att bolagets personal inte omfattas av tillämpningsområdet för denna lag och att bolaget därför inte är skyldigt att betala de lönetillägg och extra ersättningar som fastställts av BUAK.
- 10 Den hänskjutande domstolen, som har angett att målet prövas av en ensamdomare (nedan kallad den hänskjutande domaren), har angett att BUAK är det garantiorgan som enligt österrikisk rätt ska garantera arbetstagarna det skydd som följer av artikel 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG av den 4 november 2003 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden (EUT L 299, 2003, s. 9), enligt vilken medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som behövs för att se till att varje arbetstagare får en årlig betald semester om minst fyra veckor i enlighet med vad som föreskrivs genom nationell lagstiftning eller praxis angående rätten till och beviljandet av en sådan semester.
- 11 Den 26 juli 2018 registrerades det nationella målet vid Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien) med ett enda målnummer och tilldelades den hänskjutande domaren.
- 12 Den hänskjutande domaren har påpekat att Wiens stadsförvaltning genom beslutet av den 19 juni 2018 avslög de två klagomål som Maler hade ingett vid olika tidpunkter mot de exekutionstitlar som BUAK hade utfärdat och som avsåg kassans fordringar mot bolaget.
- 13 Enligt den hänskjutande domaren bör det, trots att det formellt sett ingetts endast ett enda överklagande mot ett enda beslut, anses att det i själva verket har ingetts två överklaganden mot två olika beslut. Den hänskjutande domaren har emellertid angett att kansliet vid Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien) registrerade vad som, enligt den hänskjutande domaren, utgör två överklaganden, som ett enda överklagande. Den hänskjutande domaren har uppgett att den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål vid Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien) har åsidosatts, eftersom registreringen av två olika överklaganden med ett och samma målnummer strider mot regeln om fördelning av mål. Om regeln om fördelning av mål hade tillämpats korrekt skulle dessa överklaganden ha tilldelats två olika domare.
- 14 Den hänskjutande domaren har angett att han har informerat kansliet vid sin domstol om detta ”misstag”.
- 15 Den 31 juli 2018 registrerade kansliet Malers överklagande med ett andra målnummer, i den mån detta överklagande avsåg en annan punkt i beslutdelen av beslutet av den 19 juni 2018. Detta andra mål tilldelades emellertid på nytt samma domare, det vill säga den hänskjutande domaren.

- 16 Den hänskjutande domaren har angett att han den 3 augusti 2018 framförde en ”invändning om bristande behörighet” med avseende på denna tilldelning till lagmannen för sin domstol. Enligt den hänskjutande domaren borde kansliet, i enlighet med den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål, ha tilldelat en annan domare det mål som registrerades med det andra numret.
- 17 Enligt den hänskjutande domaren åsidosatte domstolens lagman, genom att muntligen instruera kansliet att inte ändra den ursprungliga tilldelningen av det första målet och att förena det andra målet med det första, de bestämmelser som reglerar den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål.
- 18 Enligt den hänskjutande domaren är endast kommittén för den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål, i egenskap av kollegialt organ, behörigt att göra en sådan tilldelning.
- 19 Den hänskjutande domaren har angett att han aldrig underrättades om detta ”agerande” eller om denna ”dolda” tilldelning av det andra målet. Den hänskjutande domaren har tillagt att det i den österrikiska rättsordningen inte föreskrivs någon möjlighet att väcka talan för att bestrida denna typ av ”agerande” från en domstolslagmans sida.
- 20 Den 5 oktober 2018 lämnade den hänskjutande domaren in en begäran till lagmannen för Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien), i dennes egenskap av ordförande för kommittén för tilldelning av mål, för att få fastställt att han saknade behörighet att döma i det nationella målet. I sin begäran hänvisade han uttryckligen till Verfassungsgerichtshofs (Författningsdomstolen, Österrike) rättspraxis, enligt vilken ett beslut av en domare som har tilldelats ett mål i strid med de interna bestämmelserna om tilldelning av mål vid den domstol han eller hon tillhör ska betraktas som ett avgörande av en domstol utan behörighet. Den hänskjutande domaren har angett att Verfassungsgerichtshof (Författningsdomstolen) har slagit fast att ett sådant avgörande strider mot konstitutionella bestämmelser i artikel 83.2 i B-VG och artikel 6.1 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen) och därför är författningsstridigt. Den hänskjutande domaren har även till stöd för sin begäran gjort gällande att han, för det fall han meddelar ett författningsstridigt avgörande, kan räkna med personal-, disciplinär-, straff- och skadeståndsrättsliga sanktioner. Han har vidare angett att han, enligt artikel 6.1 i Europakonventionen, är skyldig att förhindra att ett författningsstridigt domstolsavgörande meddelas.
- 21 Genom skrivelse av den 10 oktober 2018 informerade lagmannen för den domstol som den hänskjutande domaren tillhör den hänskjutande domaren om att han var behörig att döma i det nationella målet och att han var förpliktad att göra det. I denna skrivelse angav lagmannen att överklagandet endast avsåg ett enda förvaltningsbeslut, och att det således endast fanns ett mål.
- 22 Den hänskjutande domaren ansåg att denna skrivelse utgjorde myndighetsutövning och överklagade skrivelsen till Verwaltungsgerichtshof (Högsta förvaltningsdomstolen, Österrike).
- 23 Genom beslut av den 21 november 2018 avisade nämnda domstol överklagandet med motiveringen att endast parterna i ett förfarande vid en förvaltningsdomstol kan göra gällande en subjektiv rätt till det domstolsskydd som anges i lag. En ledamot av en förvaltningsdomstol kan däremot inte anses få en subjektiv rättighet åsidosatt genom en felaktig tilldelning och har inte heller rätt att väcka talan mot en sådan tilldelning.
- 24 Den hänskjutande domaren har angett att Verwaltungsgerichtshof (Högsta förvaltningsdomstolen) genom detta beslut emellertid har medgett att det avgörande han skulle meddela i egenskap av domare i det nationella målet – för det fall hans ställningstagande är riktigt –, eftersom han saknar behörighet på grund av att han rättsstridigt har tilldelats målet, skulle strida mot den rätt att få sin talan prövad vid laga domstol som föreskrivs i artikel 83.2 i B-VG och i artikel 6.1 i Europakonventionen, och att detta avgörande följaktligen skulle vara författningsstridigt.

- 25 Den hänskjutande domaren anser även att de mål som anhängiggörs, inom de domstolar som inrättats enligt lag i egenskap av organ som ska säkerställa ett domstolsskydd i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen, innan de fördelas bör identifieras enligt en förutbestämd ordning för tilldelning, för att inte strida mot denna bestämmelse.
- 26 Den hänskjutande domaren har i detta hänseende påpekat att det enligt österrikisk rätt inte är möjligt att bestrida en tilldelning av ett mål i strid med den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål, vilket innebär att domaren antingen blir skyldig att med full kännedom om detta meddela ett avgörande som innebär ett åsidosättande av parternas rättigheter enligt artikel 6.1 i Europakonventionen eller att avstå från att döma och på så sätt åsidosätta parternas rättigheter enligt samma bestämmelse. Vidare innebär österrikisk rätt att parterna, omedvetna om de ofta rent interna oegentligheter och omständigheter som ett åsidosättande av den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål består i, fräntas en effektiv garanti för sina rättigheter i strid med artikel 6.1 i Europakonventionen.
- 27 Enligt den hänskjutande domaren ger den aktuella österrikiska lagstiftningen upphov till allvarliga tvivel beträffande garantin för domarnas opartiskhet. En part i förfarandet kan nämligen inte göra gällande att en domare saknar behörighet innan domstolen har avgjort målet. Den domare som har tilldelats målet är dessutom skyldig att avgöra det trots att han eller hon saknar behörighet. Den österrikiska lagstiftningen hindrar således såväl domaren som parterna i förfarandet från att, innan ett avgörande har meddelats, åberopa den omständigheten att avgörandet strider mot artikel 6.1 i Europakonventionen på grund av att den förutbestämda ordningen för tilldelning av mål har tillämpats på ett rättsstridigt sätt vid den berörda domstolen, såsom är fallet i det mål han har tilldelats.
- 28 Mot denna bakgrund beslutade Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien) att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- ”1) Ska artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen, åtminstone när det gäller en nationell rättsordning, i vilken det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till fördelning av mål enligt på förhand fastställda allmänna regler i syfte att säkerställa domstolarnas oberoende och opartiskhet, tolkas så, att lagstiftaren är skyldig att säkerställa att denna grundläggande garanti är effektiv och inte enbart teoretisk?
- a) Om den första frågan besvaras nekande: Medför artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen några garantiförpliktelser för lagstiftaren i en nationell rättsordning där det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till en förutbestämd fördelning av mål och i så fall vilka?
- b) Om den första frågan besvaras jakande: Medför artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen, åtminstone i en nationell rättsordning där det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till en förutbestämd fördelning av mål,
- en skyldighet att underlåta att beakta en anvisning respektive ett agerande som rör tilldelningen av ett mål till en domare genom ett organ som saknar behörighet enligt lag när det gäller denna anvisning respektive detta agerande,
 - att ett organ som är behörigt att tilldela mål enligt den interna arbetsordningen endast får beviljas ett på förhand fastställt snävt handlingsutrymme för beslut om tilldelning?
- 2) a) Ska artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen åtminstone när det gäller en nationell rättsordning, i vilken det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till fördelning av mål enligt på förhand fastställda allmänna regler i syfte att säkerställa domstolarnas oberoende och opartiskhet, tolkas så, att en domare som hyser tvivel huruvida den interna fördelningen av mål är lagenlig respektive huruvida ett beslut genom vilket den interna fördelningen av mål genomförs är lagenligt, vilket direkt påverkar denne

domares tjänstgöring (särskilt beslut om tilldelning av mål), måste kunna inge ett överklagande (vilket framför allt inte får medföra någon finansiell belastning för domaren) till en annan domstol som har full behörighet att pröva huruvida den rättsakt som betecknats som lagstridig är lagenlig?

- b) Om denna fråga besvaras nekande: Finns det andra villkor som lagstiftaren ska garantera, genom vilka det säkerställs att det är möjligt för en domare att säkra ett lagenligt iakttagande av de lagstadgade (särskilt domstolsinterna) villkoren för fördelning av mål som berör denne?
- 3) a) Ska artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen åtminstone när det gäller en nationell rättsordning, i vilken det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till fördelning av mål enligt på förhand fastställda allmänna regler i syfte att säkerställa domstolarnas oberoende och opartiskhet, tolkas så att en part i ett mål som hyser tvivel huruvida en bestämmelse angående den interna fördelningen av mål, som har prejudicerande verkan på avgörandet av dennes förfarande, är lagenlig, respektive huruvida tilldelningen av detta mål till en viss domare är lagenlig, redan innan målet har avgjorts måste kunna överklaga (utan att det medför någon orimlig finansiell belastning) till en annan domstol som har full behörighet att pröva huruvida den rättsakt som betecknats som lagstridig är lagenlig?
- b) Om denna fråga besvaras nekande: Finns det andra villkor som lagstiftaren ska garantera för att säkerställa att det är möjligt för en part att säkra ett lagenligt iakttagande av sin grundläggande rätt till en behörig domstol redan innan målet har avgjorts?
- 4) a) Ska artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen åtminstone när det gäller en nationell rättsordning, i vilken det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till fördelning av mål enligt på förhand fastställda allmänna regler i syfte att säkerställa domstolarnas oberoende och opartiskhet, tolkas så att den interna fördelningen av mål och registreringen av anhängiggjorda mål ska vara så öppen och begripligt utformad att en domare eller en part utan särskilda insatser kan kontrollera huruvida villkoren för den interna tilldelningen av mål har iakttagits vid den konkreta tilldelningen av mål till en viss domare eller till en viss avdelning?
- b) Om denna fråga besvaras nekande: Finns det andra villkor som lagstiftaren ska garantera för att säkerställa att det är möjligt för en domare eller en part att erhålla kännedom om huruvida tilldelningen av ett visst mål är lagenlig?
- 5) a) Ska artikel 19.1 andra stycket FEU jämförd med artikel 47 i stadgan samt effektivitetsprincipen åtminstone när det gäller en nationell rättsordning, i vilken det i författningen föreskrivs en grundläggande rätt till fördelning av mål enligt på förhand fastställda allmänna regler i syfte att säkerställa domstolarnas oberoende och opartiskhet, tolkas så att parterna och domaren i ett mål utan egna särskilda insatser ska kunna förstå innehållet i bestämmelserna om tilldelning av mål samt på detta sätt kunna kontrollera huruvida tilldelningen av målet till en viss domare eller till en viss avdelning är lagenlig?
- b) Om denna fråga besvaras nekande: Finns det andra villkor som lagstiftaren ska garantera för att säkerställa att det är möjligt för en domare eller en part att erhålla kännedom om huruvida tilldelningen av ett visst mål är lagenlig?
- 6) Vilka skyldigheter har en domare att vidta åtgärder mot bakgrund av dennes unionsrättsliga skyldighet att beakta de unionsrättsliga krav som uppställs på förfarandet, när denne åläggs att utföra en handling som strider mot unionsrätten och parternas rättigheter genom en rättsakt som denne inte kan bestrida (vid domstol eller utanför domstol)?”

Domstolens behörighet och frågan huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning

- 29 I artikel 53.2 i domstolens rättegångsregler föreskrivs att domstolen, om det är uppenbart att den saknar behörighet att pröva ett mål eller om det är uppenbart att en begäran eller en ansökan inte kan tas upp till prövning, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst får avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat, utan vidare handläggning.
- 30 Denna bestämmelse ska tillämpas i förevarande mål.
- 31 När det gäller EU-domstolens behörighet att pröva förevarande begäran om förhandsavgörande, en behörighet som den österrikiska regeringen har bestritt, erinrar domstolen för det första, vad gäller bestämmelserna i stadgan, om att domstolen, inom ramen för en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, endast får tolka unionsrätten inom gränserna för den befogenhet den tilldelats (dom av den 19 november 2019, A.K. m.fl. (Oavhängigheten hos avdelningen för disciplinära mål vid Högsta domstolen), C-585/18, C-624/18 och C-625/18, EU:C:2019:982, punkt 77 och där angiven rättspraxis).
- 32 Tillämpningsområdet för stadgan, när det gäller medlemsstaternas åtgärder, definieras i artikel 51.1 i stadgan, enligt vilken bestämmelserna i stadgan riktar sig till medlemsstaterna när dessa tillämpar unionsrätten. Artikel 51.1 i stadgan bekräftar EU-domstolens fasta praxis enligt vilken de grundläggande rättigheter som garanteras i unionens rättsordning är tillämpliga i samtliga fall som regleras av unionsrätten, men inte i andra fall (dom av den 19 november 2019, A.K. m.fl. (Oavhängigheten hos avdelningen för disciplinära mål vid Högsta domstolen), C-585/18, C-624/18 och C-625/18, EU:C:2019:982, punkt 78 och där angiven rättspraxis).
- 33 Vad närmare bestämt gäller artikel 47 i stadgan, som avses i förevarande begäran om förhandsavgörande, konstaterar EU-domstolen att det mål som den hänskjutande domaren har tilldelats i huvudsak avser lagenligheten av ett förvaltningsbeslut som antagits av BUAK, vilket enligt den hänskjutande domaren är det garantiorgan som enligt österrikisk rätt ska säkerställa arbetstagarnas skydd av den rättighet som följer av artikel 7 i direktiv 2003/88. Den hänskjutande domaren har emellertid inte tagit upp någon fråga som rör tolkningen av denna artikel 7 och har inte heller redogjort för skälen till att denna bestämmelse skulle vara relevant i det nationella målet. Enbart den omständigheten att BUAK, enligt den hänskjutande domaren, "har sin grund i" nämnda artikel 7 räcker inte för att målet vid den nationella domstolen ska anses omfattas av unionsrätten, i den mening som avses i den rättspraxis som det erinrats om i punkt 32 i förevarande beslut.
- 34 Av detta följer att det inte finns något som tyder på att det nationella målet rör tolkningen eller tillämpningen av en unionsrättslig bestämmelse som genomförts på nationell nivå. Domstolen är således inte behörig att tolka artikel 47 i stadgan i förevarande mål.
- 35 För det andra, vad gäller artikel 19.1 andra stycket FEU, ska det erinras om att medlemsstaterna enligt denna bestämmelse ska fastställa de möjligheter till överklagande som behövs för att säkerställa att enskildas rätt till ett effektivt domstolsskydd iaktas inom de områden som omfattas av unionsrätten. Det ankommer således på medlemsstaterna att inrätta ett system med rättsmedel och förfaranden som garanterar en effektiv domstolsprövning på dessa områden (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 36 Vad gäller tillämpningsområdet för artikel 19.1 andra stycket FEU framgår det dessutom av domstolens praxis att denna bestämmelse avser "de områden som omfattas av unionsrätten", oberoende av den situation i vilken medlemsstaterna tillämpar unionsrätten, i den mening som avses i artikel 51.1 i stadgan (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

- 37 Artikel 19.1 andra stycket FEU är således bland annat tillämplig på varje nationellt organ som, i egenskap av domstol, kan komma att pröva frågor om tillämpning och tolkning av unionsrätten och därmed frågor på områden som omfattas av unionsrätten (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 34 och där angiven rättspraxis).
- 38 Så är fallet med den hänskjutande domaren, vilken i egenskap av ledamot i en österrikisk domstol kan bli tvungen att pröva frågor som rör tillämpningen eller tolkningen av unionsrätten och vilken därmed – i egenskap av ”domstol” i den mening som avses i unionsrätten – ingår i det österrikiska rättsmedelsystemet inom ”de områden som omfattas av unionsrätten”, i den mening som avses i artikel 19.1 andra stycket FEU. Denna ensamdomare måste således uppfylla kraven på ett effektivt domstolsskydd (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 35 och där angiven rättspraxis).
- 39 Det ska dessutom erinras om att domstolsväsendets organisation visserligen omfattas av medlemsstaternas behörighet, men medlemsstaterna är vid utövandet av denna behörighet skyldiga att iaktta de skyldigheter som åligger dem enligt unionsrätten, särskilt artikel 19.1 andra stycket FEU (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 40 Av detta följer att domstolen i förevarande mål är behörig att tolka artikel 19.1 andra stycket FEU.
- 41 När det gäller frågan huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning, som den österrikiska och den polska regeringen samt Europeiska kommissionen har ställt, ska det erinras om att nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten enligt domstolens fasta praxis presumeras vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 43 och där angiven rättspraxis).
- 42 Det framgår emellertid även av fast rättspraxis att det förfarande som har införts genom artikel 267 FEUF utgör ett medel för samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna, genom vilket EU-domstolen tillhandahåller de nationella domstolarna de uppgifter om unionsrättens tolkning som de behöver för att kunna avgöra de mål som de ska pröva. En begäran om förhandsavgörande är dock inte till för att möjliggöra rådgivande yttranden i allmänna eller hypotetiska frågor, utan för att tillgodose behov knutna till det faktiska avgörandet av ett mål (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 44 och där angiven rättspraxis).
- 43 Såsom framgår av själva ordalydelsen i artikel 267 FEUF ska det begärda förhandsavgörandet vara ”nödvändigt” för att den hänskjutande domstolen ska kunna ”döma i saken” i det mål som är anhängigt vid den (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 44 Domstolen har således vid upprepade tillfällen erinrat om att det av såväl ordalydelsen som systematiken i artikel 267 FEUF framgår att förfarandet med förhandsavgörande förutsätter att ett mål faktiskt är anhängigt vid den nationella domstolen och att den nationella domstolen inom ramen för detta mål ska meddela ett avgörande med avseende på vilket förhandsavgörandet kan beaktas (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 46 och där angiven rättspraxis).

- 45 I ett sådant förfarande måste det således finnas ett sådant samband mellan det berörda målet och de unionsrättsliga bestämmelser vars tolkning begärts att tolkningen tillgodoser ett objektivt behov för det avgörande som den hänskjutande domstolen ska meddela (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 48 och där angiven rättspraxis).
- 46 Det kan i förevarande fall konstateras, för det första, att det nationella målet i sak inte har någon anknytning till unionsrätten, bland annat till artikel 19.1 andra stycket FEU som tolkningsfrågorna avser, och att det inte framgår av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domaren behöver tillämpa unionsrätten, eller nämnda bestämmelse, för att avgöra målet i sak. Det aktuella målet skiljer sig härvid bland annat från det mål som avgjordes genom domen av den 27 februari 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117). I det målet skulle den hänskjutande domstolen pröva en talan om ogiltigförklaring av förvaltningsbeslut genom vilka lönerna för ledamöterna vid Tribunal de Contas (Revisionsrätten, Portugal) sänktes med tillämpning av nationell lagstiftning som föreskrev en sådan lönesänkning. Vid den hänskjutande domstolen ifrågasattes om detta var förenligt med artikel 19.1 andra stycket FEU (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 47 För det andra kan det konstateras att domstolen förvisso redan har slagit fast att tolkningsfrågor, som rör tolkningen av processuella bestämmelser i unionsrätten som den hänskjutande domstolen är skyldig att tillämpa för att kunna döma i saken, kan tas upp till prövning (se, för ett liknande resonemang, bland annat dom av den 17 februari 2011, Weryński, C-283/09, EU:C:2011:85, punkterna 41 och 42). De frågor som ställts i det nationella målet avser emellertid inte tolkningen av sådana bestämmelser (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 50).
- 48 För det tredje förefaller ett svar från EU-domstolen på dessa frågor inte heller kunna tillhandahålla den hänskjutande domaren en tolkning av unionsrätten som gör det möjligt för honom att avgöra processuella frågor i nationell rätt innan han kan avgöra det aktuella målet i sak. I detta avseende skiljer sig förevarande mål även från vad som exempelvis var fallet i de mål som avgjordes genom domen av den 19 november 2019, A.K. m.fl. (Oavhängigheten hos Högsta domstolens avdelning för disciplinärenden) (C-585/18, C-624/18 och C-625/18, EU:C:2019:982), med hänsyn till att den tolkning som begärdes av EU-domstolen i dessa mål kunde påverka frågan om fastställandet av den domstol som var behörig att i sak avgöra mål som rör unionsrätten. Detta framgår särskilt av punkterna 100, 112 och 113 i den domen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 51 och där angiven rättspraxis).
- 49 Såsom beskrivs i punkterna 14–17 i förevarande beslut har den hänskjutande domaren nämligen först och främst genom ett internt "klagomål" och därefter vid domstol, vid Verwaltungsgerichtshof (Högsta förvaltningsdomstolen), och, enligt uppgifter från den österrikiska regeringen, vid Bundesverwaltungsgericht (Federala förvaltningsdomstolen, Österrike), bestritt tilldelningen av det nationella målet, dock utan framgång. Det framgår även av de handlingar som ingetts till domstolen att den hänskjutande domaren, inom ramen för det nationella målet, inte kan pröva huruvida detta mål lagligen har tilldelats honom, eftersom frågan om ett påstått åsidosättande av de bestämmelser som reglerar fördelningen av mål vid den hänskjutande domstolen inte är föremål för denna tvist och eftersom frågan om den hänskjutande domarens behörighet under alla omständigheter kan komma att prövas av överrätten i samband med ett eventuellt överklagande.
- 50 Mot denna bakgrund framgår det inte av beslutet om hänskjutande att det finns en sådan anknytning mellan den unionsrättsliga bestämmelse som tolkningsfrågorna avser och det nationella målet, som gör den begärda tolkningen nödvändig för att den hänskjutande domaren med tillämpning av de

anvisningar som följer av en sådan tolkning ska kunna fatta det beslut som krävs för att avgöra detta mål (dom av den 26 mars 2020, Miasto Łowicz och Prokurator Generalny, C-558/18 och C-563/18, EU:C:2020:234, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

- 51 Frågorna avser således inte en tolkning av unionsrätten som tillgodoser ett objektivt behov för att kunna avgöra detta mål, utan är av allmän karaktär.
- 52 När det gäller effektivitetsprincipen ska det för övrigt påpekas att den hänskjutande domaren visserligen har ställt en fråga till EU-domstolen även mot bakgrund av denna princip, men att han inte har utvecklat denna fråga mot denna bakgrund i sitt beslut om hänskjutande och således inte har angett varför en tolkning av denna princip skulle vara nödvändig för att avgöra det nationella målet.
- 53 Av detta följer att förevarande begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till sakprövning.

Rättegångskostnader

- 54 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tionde avdelningen) följande:

Den begäran om förhandsavgörande som framställts av Verwaltungsgericht Wien (Förvaltningsdomstolen i Wien, Österrike) genom beslut av den 27 februari 2019 kan inte tas upp till prövning.

Underskrifter